

ارزیابی مولکولی مقاومت به جدایه ایرانی ویروس پیچیدگی برگ زرد گوجه فرنگی در کلکسیون گوجه فرنگی ایران

عبدالباسط عزیزی، جواد مظفری، مسعود شمس بخش

گروه بیماریشناسی گیاهی، دانشگاه تربیت مدرس، بخش ژنتیک و ذخایر توارثی -

موسسه تهیه و اصلاح نهال و بذر کرج

ویروس پیچیدگی برگ زرد گوجه فرنگی (TYLCV) یکی از مهمترین بیماریهای گوجه فرنگی در ایران می باشد. برای دستیابی به منابع مقاومت در برابر این ویروس ژرم پلاسما گوجه فرنگی موجود در بانک ژن گیاهی ملی ایران ارزیابی گردید. ابتدا بوته های گوجه فرنگی دارای علائم ویروسی پیچیدگی و زردی برگ از منطقه بندرعباس جمع آوری شد. گیاهان آلوده به ویروس TYLCV با استفاده از PCR و آغازگرهای اختصاصی تشخیص داده شد و بعنوان منبع آلودگی به ویروس استفاده گردید. ۱۴۱ رقم از ژرم پلاسما گوجه فرنگی زراعی (*Lycopersicon esculentum*) و وحشی (*L. peruvianum*) با استفاده از حشرات سفیدبالک (*Bemisia tabaci*) عاری از ویروس آلوده شدند. سفیدبالکهای عاری از ویروس پس از ۴۸ ساعت تغذیه روی گیاه گوجه فرنگی آلوده ویروس TYLCV، را به گیاهچه های چهاربرگی ارقام مختلف منتقل نمودند. گیاهان پنج هفته پس از آلوده سازی با روشهای مرفولوژیکی و مولکولی مورد ارزیابی مقاومت قرار گرفتند. تمام ارقام زراعی گوجه فرنگی موجود در بانک ژن گیاهی ملی ایران از جمله هفت رقمی که قبلاً توسط موسسه تحقیقات بین المللی سبزی و صیفی (AVRDC) به عنوان متحمل در برابر ویروس TYLCV معرفی شده بودند، حساسیت نشان داده و در ارزیابی مولکولی نیز باند ویروسی در آن ها ردیابی شد، درحالی که هر شش ژنوتیپ *L. peruvianum* در هر دو روش ارزیابی مقاوم بودند. بنابراین این شش رقم بعنوان منابع مقاومت به TYLCV تشخیص داده شد و برای استفاده برنامه های به نژادی ایجاد ارقام مقاوم توصیه می گردد. این اولین ارزیابی مولکولی مقاومت ژرم پلاسما گوجه فرنگی ایران به ویروس TYLCV می باشد.